

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Fröberg, Hampse 32

SLÖJDUNDERVISNINGSBLAD

Från

NÄÄS.

Tidning för pedagogisk slöjd och friluftsläk.

Trettonde årgången. N:o 8 (148).

Redaktör: OTTO SALOMON.
Näås, Floda Station.

(Tryckt 20/8) 1897.

Något om slöjdundervisning och dess betydelse för mindre jordbrukare.

Föredrag hållet vid andra nordiska landbrukskongressen i Stockholm den 21 Juli 1897.

I.

Mina ärade åhörare.

Uppriktigt sagdt känner jag mig vid detta tillfälle såsom »Spurven i Tranedansen», såsom en den där befinner sig i ganska främmande omgivning. Ty tiderna förändra sig och vi med dem. Skulle jag för några och tjugo år sedan fått samma hedrande anmodan som den, hvilken nu fört mig hit, hade jag nog funnit detta så där tämligen naturligt. Helt annat nu, ty när uppmaningen att hålla ett föredrag vid landbrukskongressen kom mig tillhanda, trodde jag först, att rent af ett misstag föreläge. Orsakerna till denna min ändrade syn på tingen torde vara lätt nog påvisbara. Att jag då var jordbrukare och sålunda utan större svårighet kunde skilja mellan en korthornstjur och en ayrshirekviga, mellan ett klöfverfält och en trädesåker, är väl något rent personligt, som jag icke här borde komma fram med. Att jag då var några och tjugo år yngre och naturligtvis trodde mig hafva reda på ofantligt mycket mera, än jag nu tror, är äfven det af personlig art, ehuru visserligen något jämförelsevis rätt allmängiltigt. Af betydelse och intresse är däremot det obestridda sakförhållandet, att man så småningom hunnit glömma det af ålder bestående sambandet mellan jordbruk och slöjd. Huruvida jordbruket förändrat sig, därom känner jag föga eller intet, men jag vågar tämligen bestämdt påstå, att så är förhållandet med slöjden, ja, att själfva ordet slöjd för mången betyder något helt annat nu än då. Då ledde uttrycket »svensk slöjd» tanken på en af det svenska jordbrukets binärningar, nu har det blifvit en pedagogisk term, känd och använd vida öfver Sveriges gränser. Detta samtidigt med att saken, det genom uttrycket betecknade, i viss mån ändrat form, varit underkastad föränderlighetens lag. Dess-

bättre stå dock den svenska slöjden och det svenska jordbruket fortfarande i full växelverkan med hvarandra. Uppställarne af kongressens föredragningslista, de hvilka å densamma gifvit plats äfven åt slöjdfrågan, hafva haft detta för sig klart, medan jag — och detta länder mig till föga heder — varit på god väg glömma, att så är förhållandet. Dock till ämnet.

Det var 1872, just vid början af den för Sverige i så många afseenden lyckobringande och framgångsrika tjugofemårsperiod, hvars slut vi nu närma oss, som Kongl. Maj:t lät till vederbörande inom länen utgå förståndigande att — jag anför här ordagrant — »inkomma ej mindre med upplysning rörande husslöjdens nuvarande ståndpunkt inom hvarje län och de åtgärder till densammas befordran, som redan blifvit vidtagna, äfvensom därtill använda medel, än ock med förslag till dessa åtgärders ytterligare utveckling, i händelse understöd af allmänna medel därtill erhöles, jämte uppgift å de för sådant ändamål erforderliga kostnader». De i sinom tid på dessa frågor afgifna svaren blefvo 1874 befordrade till trycket. Det är för visso af icke ringa intresse sammanställa med dessa uppgifter och förslag hvad de olika länen nu hafva att visa uti sina kollektivutställningar inom Nordiska muséets afbalkningar. Endast i mycket sällsynta fall äro bilderna från början af 1870-talet af glädjande art. De flesta skildringarne om slöjdens ståndpunkt i vårt land vid den tid, då konung Oscar tillträdde regeringen, äro rätt nedslående, ja, rent af tröstlösa. Sålunda betecknas från Malmöhus, Örebro och Vestmanlands län husslöjden såsom »ringa», medan man från åtskilliga län — jag nämner här Östergötlands, Kronobergs, Gottlands, Blekinge och Vesternorrlands — skildrar dess ståndpunkt såsom »låg» eller »mindre tillfredsställande». Från Halland klagas öfver, att husslöjden »afsinat» och från Jemtland, att den befinner sig i »djupt förfall». Nästan idel molltoner, och äfven där läten spelar i durskalor, är den ingalunda så synnerligen uppmuntrande, ty detta kan ju knappast sägas om uttalanden, att husslöjden ej »intager något

framstående rum i provinsens näringslif», såsom man inberättar från Vermland, eller att den »intager en icke hög ståndpunkt», såsom det förmäles från Norrbotten. Alltnog. Uttrycken må falla på det ena eller andra sättet — genom samtliga framställningarne går lik en röd tråd den på mer eller mindre noggranna iakttagelser fotade åsikten, att husslöjden, som af ålder blomstrat inom fosterlandets skilda delar, nu var på god väg att dö bort, och att detta beklagliga sakförhållande borde genom vidtagande af lämpliga åtgärder i möjligaste mån afhjälpas.

* * *

Och hvilka äro nu dessa åtgärder? Tiden tillåter mig icke — och detta skulle för öfrigt näppeligen kunna anses höra till ämnet — att här framlägga en i enskildheter gående redogörelse för hvad den ena eller andra länsstyrelsen, det ena eller andra hushållningssällskapet föreslår till botande af den tvinsot, som svensk slöjd för 25 år sedan tvifvelsutän var behäftad med. Såvidt jag emellertid kunnat finna hafva dock alla dessa förslag och hemställanden åtminstone ett gemensamt hufvuddrag, att man åt den uppväxande ungdomen borde bereda tillfällen erhålla lämplig undervisning i slöjd. Framtiden hörer ungdomen till; det är därför på den, man måste söka verka, vare sig det gäller att föra fram något eller att hindra något från att gå bort, på det icke samtidsens brister äfven må blifva framtidens. Själft är jag lifligt öfvertygad om, att denna tankegång icke allenast är riktig utan den enda riktiga. Ju äldre jag blifvit, ju mera jag haft anledning se mig omkring bland människorna och öfvertänka hvad jag sett, desto klarare har det nämligen för mig framstått, att alla frågor — religiösa, politiska, sociala, nationalekonomiska — ytterst icke äro något annat och därför ytterst icke heller kunna lösas såsom något annat än uppfostringsfrågor. Vill man att människorna skola få det bättre, ja, då måste man äfven söka göra dem själfva bättre. Människan behöfver säkerligen lika väl som åkerjorden sin kultur och sitt växelbruk. Lyckligt om det ena blefve lika klart som det andra.

* * *

Slöjdfrågan blef sålunda först en undervisnings- och småningom äfven en uppfostringsfråga. Till en början inrättades i skilda delar af landet s. k. fristående slöjdskolor, underhållna dels af kommuner och föreningar, dels af enskilda personer. Dock, detta var emellertid endast ett första steg. Snart nog kom man nämligen till klarhet om att, så framt slöjdundervisningen skulle kunna vinna allmänare utbredning och blifva till allmänare gagn, borde plats för densamma beredas inom folkskolan, inom den läroanstalt, åt hvars fostrande vård det öfvervägande flertalet barn är anförtrödt. Vi följde härvidlag i Sverige det från Finland gifna exemplet, medan man i Norge sedermera har dragit nytta af vårt. Hvad åter Danmark beträffar har där slöjden ännu icke fått något rotfäste i folkskolorna, detta, åtminstone enligt min uppfattning, mindre på grund af jordmånens beskaffenhet än emedan den varietet, man sökt odla, råkat blifva olyckligt vald. Växter hämtade från söderns länder förvandlas lätt till drifhusplantor under nordens luftstreck. Detta är nog förklaringsgrunden hvarföre, medan slöjd är införd i nästan alla finska folkskolor, under det folkskolor med slöjdundervisning här i Sverige kunna räknas i tusental och i Norge i hundratal, man, hvad Danmark beträffar, ännu icke hunnit öfver några tiotal sådana.

Och nu, mina ärade åhörare, vågar jag besvara eder

att under min ledning i tankarne göra ett besök på utställningsfältet — något hvar till kongressens medlemskort säkerligen äfven berättigar. Komna genom hufvudingången draga vi oss till höger vägen uppför den lilla kullen och stå snart framför den natta, rödmålade byggnad, som bär inskriften »Folkskola». Vi träda in och befinna oss i ett med fullständig utrustning försedt skolhus på landsbygden. Skulle någon med folkskoleförhållandena i Sverige obekant möjligen tro, att det här är frågan om hvad man förr i tiden plägade kalla en »expositionsskola», en humbugsbyggnad utan motsvarighet i verkligheten, så kan jag försäkra, att han misstager sig. Såväl själfva huset som dess inredning äro fullt typiska för de svenska folkskolorna af nyare datum. Hvarje tvifvel härom bör för öfrigt lätteligen undanrödjas om man blott kastar en blick på de i förstugan upphängda fotografierna öfver skolor i olika delar af vårt land. Måhända fotografier af personer kunna vara hvad man plägar kalla »förskönade»; af byggnader och deras interiörer torde den fotografiska afbildningen snarare blifva det motsatta.

Vi göra först ett kort besök i de båda lässalarna på undra botten, den ena i hufvudsak trogen efterbildning af folkskolesalarna i Norrköping, den andra en småskolesal från Huskvarna. Båda äro rikligen försedda med åskådningsmateriel. Den gamla goda tidens rent mekaniska inpluggningsmetoder hafva af alla tecken att döma väl nu sett sina bästa dagar. »Åskådlighet» har, hvad undervisningen beträffar, blifvit vår tids lösen, och vi hafva dess bättre icke minst i Sverige vetat lystra därtill. Detta kraf på åskådlighet i undervisningen, den store barnvännen och barnakännaren Pestalozzis gifva till mänskligheten, hvilat helt enkelt på den psykologiska sanningen, att barnet blott kan med förståndet uppfatta det, som genom de yttre sinnenas medverkan gjorts uppfattbart. Giltigheten häraf torde väl ingen kunna jäfva och sålunda icke håller nödvändigheten att förse skolorna med tillräckliga medel på det undervisningen må kunna göras i möjligaste mån tillgänglig för dessa barnens yttre sinnen. Men det där faller sig bra dyrt — hör man ofta sägas. Sant och dock ändå inte sant. Att köpa billigt blir nog äfven på skolans område i längden det dyraste köpet, och för min del känner jag blott en undervisning, som är för dyr: den dåliga undervisningen.

Näas Slöjdläroreseminarium. Ut i kursen N:o 79, 3 Augusti—13 September deltaga följande:

Adlers, A.; Ahrén, Signe; Alzén, H.; Andersen, Chr.; Andersen, Elna; Andersson, J.; Andersson, Julia; Arundel, W. H.; Atkinson, L.; Barker, J.; Barkman, Anna; Baumgarten, Juliet; Bohman, Ruth; Berglund, Thyra; Berglöf, Elin; Blomgren Anna; Bromley, Violet; Brown, J. C.; Bruhn, Alfhild; Börjesson, A.; Christenson, C.; Christiansen, Ida; Crisolti, Elsa; Dahlgren, G.; Dahlqvist, C.; Demetrescu, D.; Dodd, F. P.; Dodgson, Isabel; Draghi, Signe; Dyberg, J. P.; Edvander, B.; Ek, Mathilda; Ellis D.; Enderberg, O. W.; Engström, Johanna; Evans, R. H.; Fahlander, A. H.; Forsström, Nanna; Florescu, G.; Foster, E.; Gallén, Viola; Granér, G.; Green, J. A.; Grundell, J.; Göransson, J. A.; Götze, A.; Hansen, Johanne; Hansen, R.; Hartwick, Dina; Hartzell, Emy; Hedlund, S.; Hektor, A.; Helger, N.; Hellstrand, W.; Holm, A.; Hughes, E.; Hult, A.; Höök, Gerda; Jeffreys, W. H.; John, N.; Johansson, Hanna; Jones, A.; Jones, E.; Jones, G.; Jones, Th.; Kelin, Alma; Klostermann, Helene; Lagervall, Agnes; Levan, Valborg; Levin, Eva; Lindell, A.; Linderos, J.; Littlewood, W.; Loveridge, Mabel; Magnusson, Maria; Mansén, Emmy; Martelius, P. M.; May, E. B.; Mogensen, Astrid; Molén, J. A.; Mouzin, Alice; Norlander, Anna; Nuttal, J.; Olsen, Johanne; Osterholm, Lisa;

Padsháh, B. J.; Palm, Thyra; Pehrson, Jenny; Pettersson, Signe; Pettersson, Vilma; Pierce, F. H.; Qvänsel, K.; Reichel, Charity; Reichel, H. R.; Ringqvist, A.; Rosenberg, E.; Rundberg, A.; Saer, D. J.; Sandgren, A. G.; Schaefer, Thérèse; Schartau, Anna; Skjöld, C. G.; Slater, Louisa; Smedberg, O.; Smith, F.; Smith, T.; Strandén, D.; Strandman, E.; Svensson, H. G.; Thedén, E.; Theslöf, Agnes; Thomas, T.; Thorén, J.; Thulin, J. P.; Webb, Eleanor; Welin, S.; Wersenyi, Róza; Wetterhall, Eva; Wiik, Hanna; Vincent, Harriet; Witt, Eda; Östling, E. K.

Såsom biträdande lärare under kursen tjänstgöra: fröken Hildur Schiller (Kristinehamn), fröken Signe Kollander (Halmstad) samt Herrar V. Almer (Arlöf), A. Heidengren (Helsingborg), A. Johansson (Nääs), P. A. Palmqvist (Qvistofta) och A. Selander (Floby).

Långväga kursdeltagare. Bland de främlingar, som deltaga i den nu vid Nääs pågående 79:de kursen, finnes äfven en parser, Mr. J. B. Padsháh. Mr. P., förutvarande lärare vid universitetet i Bombay, vistas för närvarande i Europa för att på uppdrag af nämnda universitet studera likartade institutioner och har, genom de upplysningar han i England och Skottland erhållit, blifvit intresserad för det arbete i pedagogiskt syfte, som pågår vid Nääs. Mr. Padsháh, en högt bildad och synnerligen älskvärd person, kunde redan första dagen af sitt vistande på Nääs göra en på sitt sätt egendomlig iakttagelse rörande »europeiskt universitetslif», i det han såg nuvarande Vice chancellorn (rektorn) vid universitetet i Wales slipa ett hyfveljärn, medan innehavaren af en pedagogisk lärostol vid samma universitet drog slipstenen. Från en synpunkt sedt säkerligen ett beaktansvärdt tidens tecken.

Korgboll.

(Basket ball).

Denna lek, som härstammar från Amerika, har där i hög grad undanträngt andra lekar och kan sägas vara Amerikas nationallek. Den äger många förtjänster och är väl värd att blifva allmänt känd och spelad i Sverige. Den lämpar sig lika bra för båda könen och kan äfven spelas af damer och herrar tillsammans.

Fältet

bildar en rektangel 120 fot lång och 60 fot bred. När spelarne äro yngre eller bestå af ett ringare antal, eller om så stort utrymme ej finns att tillgå, minskas fältet enligt ofvan angifna proportion. Fältets gränser uppdragas alltid några meter innanför hvarje hinder, såsom diken, stängsel o. d. Leken kan äfven spelas inomhus i stor gymnastiksal. Gränslinjerna markeras medelst krita e. d. Rektangeln delas sedan på tvären genom 2 med kortsidorna parallella linjer i 3 lika stora rum: A. B. C.

Mål.

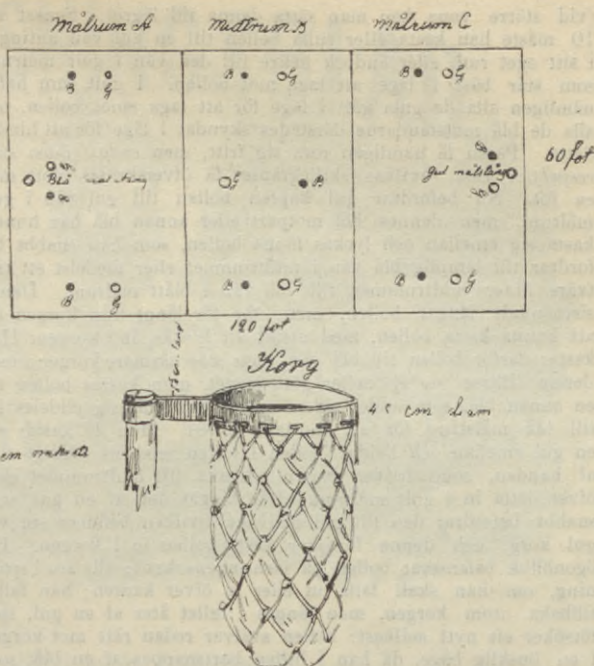
Midt emot hvarandra, på midten af och något innanför kortsidornas gränser, resas *målstängerna*, blå i blått målrum A, gul i gult målrum C. Målstängerna äro ungef. 3,40 m. höga, hvaraf omkr. 35 cm. äro metallskodda. Den skodda delen är tillspetsad för att stadigt kunna drifvas ner i marken. Spelas leken inomhus, kunna stängerna förses med fot, som skrufvas fast i golvet. Själva *korgen* (basket) består af en järnring (ett vanligt järntunnband kan användas) 45 cm. i diam., försedd med ett 15 cm. långt skaft, som medelst en ögla trädes fast och stadigt öfver målstängens topp (se teckningen!). Ringen är nedtill försedd med en kasse, knuten med stora maskor. (Denna kasse är dock ej behöfelig!) En sådan korg sättes på hvardera målstängen.

Bollen

är en vanlig fotboll 74 à 75 cm i diameter.

Leklag.

Antalet deltagare är 18 med 9 på hvarje sida. Är fältet litet, kunna 7 eller 5 spela på hvarje sida. När lagen bildas, bör tillses, att fullkomligt jämgoda motståndare väljas. Hvarje lag väljer sedan en *kaptan*. Denne representerar sitt lag i alla tvister, bestämmer de spelandes plats, lottar med motsidans kaptan om målen och väljer tillsammans med denne en *referent*

eller *opartisk*. Hvardera laget förser sig med igenkänningstecken, en liten gul eller blå, röd eller hvit bandrosett å bröstet. De gula knyta sedan en stor gul bandrosett midt på den målstång, som genom lotten blifvit deras; de blå en blå rosett på sin stång.

Gruppering af de lekande.

De två kaptenerna, som själfva bilda första paret och böra vara fullt jämgoda med hvarandra, bilda af de återstående 8 par, hvardera bestående af med hvarandra jämbördiga spelare. De sända 3 par att uppställa sig i hvardera af de 2 målsrummen och gå själfva jämte de två återstående paren till midtrummet: alltså 3 par i hvarje rum. De se till, att, om möjligt, jämnstarka spelare komma i hvarje rum. I blått målrum uppställer sig ett par vid blå målstång; den blå i detta par skall söka få bollen i korgen, och hans gule motpart eller annan gul skall hindra detta. Till sida höger och vänster framåt om detta par ställa sig 2 par (se teckningen!). I gult målrum ställer sig ett par vid gul målstång; den gule i detta par skall söka få bollen i sin korg; hans blåe motpart eller annan blå skall hindra detta; de 2 öfriga paren i gult målrum ställa sig som i blått målrum. Kaptenerna gå till midten af midtrummet, vända mot hvarandra, och hvardera med ansiktet mot sin målstång. De två öfriga paren i midtrummet rätt ut till höger och vänster om midtmännen.

Spelets förlopp.

Leken spelas i 2 afdelningar, som hvardera räcker 10, 15 eller 20 minuter med hvila af 10 eller flera min. emellan de båda afdelningarna alltefter kaptenernas öfverenskommelse. När uppehåll göres efter första afdeln., växla lagen i de två målsrummen plats.

Kaptenerna ha nu ordnat paren och ropa: *sklart!* Referenten träder in i midtrummet midt emellan kaptenerna, markerar tiden, ger signal med hvisselpipa och hystar bollen rakt upp i luften midt emellan de två kaptenerna, hvilka först af alla måste söka beröra bollen. Beröres han först af annan spelare, är han död och måste ånyo gifvas upp af referenten. Midtmännens liksom alla de spelandes uppgift är nu att söka bringa bollen ner till sitt målrum, de gula till gul målstång, de blå till blå stång, ty mål vinnes hvarje gång spelare kastar bollen *ofranifrån* ner genom järnringen af sin korg.

Här bör anmärkas, att det gifves två slag af korgboll. 1:o Boll med rätt att slå boll ur händerna på motståndaren; och 2:o Boll utan denne rättighet. Amerikanaren kallar dessa båda arter: *Basketball with and without interference*, korgboll med och utan *ingripande* eller *inblandning*. Det förra ger leken mer karaktär af spring- och stridslek och lämpar sig bäst för det manliga könet; det senare slaget ger leken prägeln af kastlek och passar för flickor och såsom sällskapslek, hvari båda könen deltaga.

Här skildras först *boll utan inblandning* (without interference). Vi antaga, att gul kaptan först fångar bollen efter uppgifningen; då får hans blå motpart eller annan blå ej slå bollen ur hans händer; men gul får ej springa med fångad boll, utan *stanna*, där han tog honom; fångstman får ej heller efter fångandet *behålla bollen längre*, än han kan snabbt räkna till 10

(vid större vana kan man sätta denna tid lägre). Senast vid 10 måste han kasta eller rulla bollen till en gul vän antingen i sitt eget rum eller ändock hellre till den vän i gult målrum, som står bäst i läge att taga mot bollen. I gult rum hafva nämligen alla de gula gått i läge för att taga emot bollen, och alla de blå motståndarne därstädes skyndat i läge för att hindra detta. Paren få nämligen röra sig fritt, men endast inom sina *respektive rum*, hvilkas skiljegränser få öfverskridas blott med en fot. Nu befordrar gul kapten bollen till gul vän i gult målrum, men dennes blå motpart eller annan blå har hunnit kasta sig emellan och lyckas fånga bollen, som han snabbt befordrar till lämplig blå vän i midtrummet eller medelst ett kast tvärs öfver midtrummet till blå vän i blått målrum. Denne sistnämnde fångar bollen, men står för långt från korgen för att kunna kasta bollen, med utsikt att lyckas, in i korgen. Han kastar därför bollen till blå vän, som står närmare korgen; men denne tilltror sig ej heller göra kastet, utan kastar bollen till en annan blå, som under tiden snabbt förflyttat sig alldeles in till blå målstång för att mottaga bollen. Men då kastar sig en gul emellan och hejdar bollen i luften med ett väldigt slag af handen, som drifver bollen tillbaka till midtrummet eller öfver detta in i gult målrum. Där fångas den af en gul, som snabbt befordrar den till gul målvakt, hvilken befinner sig vid gul korg, och denne försöker kasta bollen in i korgen. Ett ögonblick balanserar bollen på järnringens kant; alla äro i spänning, om han skall falla ut eller in öfver kanten; han faller tillbaka utom korgen, men fångas i fallet åter af en gul, som försöker ett nytt *målkast*: bollen svärfvar redan rätt mot korgen i en önskelig båge, då han i luften bortsnappas af en blå, som drifver honom till blå vän i midtrummet, denne befordrar honom sedan till blå i blått målrum, och denne lyckas äntligen få bollen genom ett kast in genom ringen. *Ett mål* är nu vunnet, och om tid är öfrig af den första afdelningen af spelet, intaga alla åter sina ursprungliga platser, referenten hvisslar och börjar ett nytt spel genom att gifva upp bollen, såsom ofvan är skildradt. Detta nya spel afbrytes emellertid af referenten genom en hvissling, ty de 15 minuterna äro tillända, och spelet hvilar under 10 minuter eller mer allt efter öfverenskommelse mellan kaptenerna. Sedan börjar spelets 2:dra afdelning, efter det lagen i målrummen växlats mål, och spelet fortgår på samma sätt som i första afdelningen. När 2:dra afdelningens tid är till ända, hvisslar åter referenten till tecken, att leken är slut. Det lag, som under hela spelet vunnit de flesta mål, har segrat.

Öfriga regler.

- 1:o) De lekande få ej slå omkull, draga och rycka i hvarandra. Ej heller slå boll från den, som en gång håller den. Där emot täfla de båda färgerna inom de skilda rummen att vid hvarje kast först söka fånga eller slå tillbaka bollen.
- 2:o) Om bollen rullar eller kastas utom yttergränsen, skynda 2 eller flera motståndare från det rum, *öfver hvars yttergräns bollen gick*, ut i marken, och den, som då först berör den med hand (ej med fot!), får då oförhindrad taga den och bära den tillbaka till den plats på gränsen, öfver hvilken bollen passerade, stannar där och kastar den därifrån (senast när han hunnit räkna till 10!) *vinkelrätt in i sitt rum* till någon vän därstädes, som hastigt skyndat till, innan motståndare hunnit emellan för att snappa bort bollen. (Detta gäller äfven vid spel inomhus, där boll stöter tillbaka från vägg utom gränsen. Den som då först berör bollen, går till den punkt af gränsen, hvarest bollen på utgåendet passerade, och gör därifrån ett vinkelrätt kast in i resp. rum.)
- 3:o) Boll får ej sparkas.
- 4:o) Ingen må under striden vid målstängerna fatta i dessa.

Fel.

- 1:o) Brottning, knuffning, att kasta sig på marken o. d. eller m. e. o. all våldsamhet.
- 2:o) Slå bollen ur handen på motståndare.
- 3:o) Sparka bollen.
- 4:o) Springa med bollen.
- 5:o) Hålla bollen längre, än tillåtet är.
- 6:o) Att öfverskrida gränsen mellan rummen med mer än en fot.
- 7:o) Att ej kasta bollen vinkelrätt från yttergränsen in i resp. rum.
- 8:o) Att fatta i målstång under spelet.

Alla fel straffas för det skyldiga laget medelst ett fritt kast af det oskyldiga laget på så sätt: en af det oskyldiga partiet i dettas målrum ställer sig 15 à 20 steg från sin målstång och gör därifrån ett fritt målkast mot sin korg, d. v. s. *ingen af motpartiet får då snappa opp eller hejda bollen i luften* på dess väg till korgen. Lyckas ej detta kast, fortgår spelet.

Har man ej tid att göra fria målkast, räknas 3 dylika fel som ett vunnet mål för det oskyldiga laget.

Korgboll med inblandning eller med rätt att slå boll ur handen (with interference).

Samma regler gälla med följande tillägg:

- 1:o) Spelare får ej rycka, vrida eller slita bollen ur motståndarens hand; endast framifrån eller bakifrån med en hand medelst slag uppifrån och nedåt slå bollen ur fiendes händer.
  - 2:o) Fel härutinnan straffas såsom ofvan anförda fel.
- Innan denna lek är riktigt inöfvad, må ej referenten vara alltför bråd att låta hvisslan ljuda till tecken, att fel är begånget. Han bör äga omdöme nog att ej vara alltför småaktig. Det skadar ej, om två opartiska finnas, valda med båda kaptenernas vilja. Felen markeras af referenten genom hvissling.

Allmänna anmärkningar.

- 1:o) När mindre barn leka denna lek, torde mindre fält, lägre målstänger och något mindre boll och färre regler kunna rekommenderas.
- 2:o) Paren böra ej alltid i hvarje spel intaga samma platser, utan växla om i olika rum; dock böra alltid i hvarje rum 3 spelare ställas mot 3 med dem jämgoda; deltaga båda könen i leken, böra, om möjligt, damerna ställas i målrummen och herrarna i midtrummet eller tvärtom; eller om damer och herrar placeras i samma rum, ej dam mot herre, utan herre mot herre och dam mot dam i hvarje par.
- 3:o) Vid målstången böra alltid 2 lika långa spelare stå; likaså böra de två i midten af midtrummet vara lika långa. Det är ej alls nödvändigt — särdeles i det förra slaget af denna lek — att oupphörligt springa efter bollen. Leken bedrifves finast genom att använda list, snabbhet och smidighet i kasten. Man söke därför så mycket som möjligt bibehålla sina ursprungliga platser och återvänd, så ofta man kan det, till dessa.
- 4:o) Det är nödvändigt, att alla af samma färg äro ytterst påpassliga och spela tillsamman eller hand i hand. Ögat och foten måste vara lika snabba; det förra att uppfatta situationen, den senare att ögonblickligen flytta spelaren i det rätta läget för att denne må mottaga bollen från en vän eller kasta sig emellan 2 fiender, som kasta bollen emellan sig, och snappa opp eller drifva tillbaka bollen. Dessa finheter i korgbollspelet kan endast lång öfning lära; men de utgöra en rik belöning för det arbete, man lägger ner på denna i sanning präktiga, spännande lek.

J. W. Å-k.

Leksång.

Mel.: Vintern rasat ut — — —

Ut till lek! Vi vilja arvet värna,
Lekens konst, som fäderna oss lärt!
Lekens vackra strid ser svensken gärna,
Manligt idrottslif är honom kärt.
Hell dig därför, lekens muntra skara!
Stort och fosterländskt det är, ditt mål:
Svenska lynnets glada art bevara,
Gjuta mod i barm, i kroppen stål.

Ut till lek! Låt fältets friska fläktar
Jaga bort förkonstling, lögn och fiänd!
Om i håglös ledsnad du försmäktar,
Blir ditt sinne friskt i lekens värld.
Härligt är att lekkamrater vinna,
Med dem dela lekens lust och nöd.
Vänskap, knuten så, kan ej försvinna,
Brinner lifvet ut med samma glöd.

Ut till lek! I sol och luft dig löga,
Hälsa drick i djupa, fulla drag!
Stärk dig så för allvarsvärven höga!
Lifsmod, dådlust där för intet tag!
Lekens genius svärfvar kring dig sakta,
Lossar mildt på lifvets boja tung.
Hör, han ber dig: lekens gåfva akta,
Hon bevarar själen stark och ung!

J. W. Åkermark.

»När en person söker skynda på med sitt arbete, när han utför det världslost och icke så väl, som han kunde göra, då blir han arbetsträl, vore han än skald eller bildhuggare. Han upphör att öfva idealiseringsförmågan och försörjar den. Då bortdör skönhetssinnet i hans själ.»

Ur *Själuppfostran* af James Freeman Clarke.

